GAZETA Wielkiego Xięstwa POZNAŃSKIEGO.

Nakładem Drukarni Nadwornéj *W. Dekera i Spółki.* — Redaktor: *A. Wannowski.*

№ 161. — W Srodę dnia 13. Lipca 1836.

Wiadomości zagraniczne.

Rossya.

Z Petersburga, dn. 15. (27) Czerwca.

Ukazy Cesarskie do Rządzącego Senatu.

Dnia 27. Maja. (w Carskiem siele). „Przywilejem, nadanym przez Nas Królewstwu Polskiemu 14. Lutego 1832 r., dozwoliliśmy poddanym Naszym Cesarstwa Rossyjskiego, którzy osiadłszy w Królewstwie Polskiém nabyli tam lub nabędą nieruchome dobra, używać wszelkich praw krajowcom służących, i toż samo zapewniliśmy poddanym Naszym Królestwa Polskiego, osiadłym i mającym własność nieruchomą w innych prowincyach Cesarstwa. W skutek tego, uznawszy za potrzebne postanowić porządek takich przechodów i opisać prawa i obowiązki przesiedlających się, poleciliśmy Radzie Państwa ułożyć stosowne o tém prawidła. Potwierdziwszy teraz ułożoną przez Radę Państwa, tu dołączającą się ustawę o przechodzie obywateli Królestwa do Cesarstwa, Rozkazujemy Rządzącemu Senatowi uczynić stosowne rozporządzenie o wykonywaniu jéj w Cesarstwie. Przywiedzenie jéj do skutku w Królestwie, Poleciliśmy Namiestnikowi Królestwa Polskiego.“

Dnia 28. tegoż m. „Ze względu na zasługi Naszego Generał-adjutanta, Generała jazdy Hrabi Karola i brata jego Radcy Tajnego Hrabi Jakuba de Lambert, Najłaskawiéj potwierdzamy ich, z idącem od nich potomstwem, w hrabiowskiéj Cesarstwa Rossyjskiego godności.“

Dnia 31. tegoż m. „Rjazanskiemu Wicegubernatorowi Radcy Stanu Daszkow, Najłaskawiéj Rozkazujemy zostawać w obowiązku Cywilnego Gubernatora Ołoneckiego.“

N. Cesarz (12. Maja) w skutek przełożenia Wileńskiego Wojennego Gubernatora, a Grodzieńskiego, Mińskiego i Białostockiego Generał Gubernatora, Xięcia Dołhorukowa i zdania Komitetu PP. Ministrów, Rozkazał: 1) Dla zwiększenia policyjnego dozoru w gubernijach Wileńskiéj, Grodzieńskiéj i Mińskiéj, pozwolić miejscowym władzom aby do będącéj teraz liczby assesorów sądów ziemskich, mianowały jeszcze w gubernii Wileńskiéj czterech, a w Mińskiéj i Grodzieńskiéj po trzech, z opatrzeniem jakie mają assesorowie, po 800 r. gaży i po 200 r. na koszta podczas przejazdow z obowiązku służby. Przeznaczenie ich do powiatów zostawia się bliższéj uwadze głównéj miejscowéj władzy. 2) Do zawiadywania policyą w miasteczkach Taurogach w gubernii Wileńskiéj i Nieświżu w gub. Mińskiéj, wyznaczyć osobnych od korony urzędników, z tytułem assesorów, z opatrzeniem jakie mają ciż urzędnicy i z przeznaczeniem po 400 r. każdemu co rok na wydatki. — Ziemskie sądy,

w razie potrzeby mogą używać i tych urzędników do czynności służbowych, w niewielkiéj od miasteczek odległości. 3) Odbywanie czynności policyjnych w niegdyś powiatowych miastach obwodu Białostockiego polecić podług ogólnego porządku Sądom ziemskim powiatów w których się te miasta znajdują; a trwające tam teraz osobne zarządy pod nazwaniem miejskich policyj, tam gdzie nie ma ratuszów, nazwać Ratuszami i zostawić im wyłączne zawiadowanie miejską własnością. 4) Dla zwiększenia czynności sądów ziemskich i dla zawiadowania policyą w miastach niegdyś powiatowych, dodać assesorów w Sokolskim powiecie dwóch, a w Białostockim i Bielskim po jednemu, z opatrzeniem podług ogólnego normalnego sądów ziemskich etatu; zarząd zaś policyą w mieście Mielniku w pow. Drohiczyńskim, polecić tamecznemu ziemskiemu sądowi w jego teraźniéjszym składzie, nie przydając nowego assesora. 5) Zwierzchność obwodowa wyznaczy miejsce pobytu tych urzędników w tych niegdyś powiatowych miastach, gdzie ze względu na ludność, przemysł i blizkość granicy, uzna to za dogodniéjsze. 6) Wydatek potrzebny na dodatkowych assesorów i dochodzący do 16,800 r. rocznie, policzyć na rachunek osobno przez ukaz 9. Stycznia 1835 r. ustanowionego poboru ziemskiego, po 30 k. od duszy.

Francya.

Z Paryża, dnia 2 Lipca.

Domniemany Delfin, Pan Naundorff, trzymany pod strażą w biórze policyjném, otrzymał wczoraj wieczorem rozkaz, aby niezwłocznie Paryż opuścił. W skutek tego wyjedzie dziś wieczorem.

Hrabia Pozzo di Borgo pojechał do Valençay dla odwiedzenia Xięcia Tallejranda.

Czytamy w Journal de Paris: Pułkownik Sebastien napadł niespodzianie na Generała Tristanygo d. 22. pod Caldesem, zmusił go do ucieczki i ubił mu 150 ludzi. — Cordova przybył d. 28. do Pampelony. Dnia 27. miał Villareal swoję główną kwaterę w Duranie. Dnia 29. powrócili Karoliści do doliny Ulzama.

Piszą z Bajonny pod dn. 28. Czerwca: Nie mamy jeszcze bliższych wiadomości o skutkach napadu d. 24. Karolistów pod Generałem Garcią na linią bojową Krystynów pod Valcarlosem. Według jednéj pogłoski, Baron Meer ma być pobity i mieć 400 ranionych ludzi, a między tymi 13 oficerów. Inne doniesienia podają liczbę ranionych na 800 i dodają, że walka jeszcze d. 26. trwała. Cordova opuścił dn. 23. Wittoryą na czele kolumny złożonéj z piechoty, jazdy i sześciu dwunasto-funtowych dział, i wkrótce wyruszyła za nią druga, równie mocna kolumna pod rozkazami Generała Rivy. Ostatni z nich udał się w kierunku ku Logrono i będzie zapewne w Nawarze działał. — Anglo Krystynowie stoją jeszcze ciągle nieporuszeni na swéj linii pod San-Sebastyanem i Passage, chociaż w téj chwili o wiele siła ich siłę Karolistów przechodzi. — Według pisma z Wittoryi z dn. 21. opanowali wodzowie karolistowscy Villalobos i Aragos miasto Palencyą w Kastylii. Toż samo pismo donosi, że za powrotem Generała Cordovy, Panowie Villebacq, drugi Szef głównego sztabu, i Bois-le Comte, Adjutant Generała Harispego, otrzymali order Karola III. za wyświadczone Królowéj usługi.

Z dnia 3. Lipca.

W akcie oskarzenia Trybunału parowskiego Alibeau w ten sposób jest opisany: Wzrost, 1 metre i 70 centimetrów; włosy, czarne kędzierzawe i dość długie; czoło, niskie i okrągłe; brwi, czarne i bardzo mocno oznaczone; oczy, niebieskie; nos, gruby; usta, dosyć wielkie; podbrodek, rozdwojony; broda, ciemno-brunatna i ciągnąca się na około twarzy; twarz, chuda i podługowata; cera, brunatna.

W piśmie jedném z Tulonu z d. 28. Czerwca wyrażono: Przybycie eskadry tureckiéj pod Tripolis nabawia rząd wielkiéj, jak się zdaje, obawy. Wczoraj popłynęła korweta przewozowa „Agathe" z depeszami dla Admirała Hugona do Tunisu. Ztamtąd popłynie do Grecyi, ponieważ wiezie także depesze dla tamecznego dowódzcy eskadry francuzkiéj. W arsenale morskim w naszym porcie ciągle wielki ruch panuje. Prócz znacznéj liczby pomniejszych statków, których uzbrojenie już w znacznéj części ukończone, spodziewają się także że i okręt „Suffren" o 90 działach, będzie się mógł wkrótce do przystani udać, gdzie się już okręt „Trident" i fregata „Galathée" znajdują. Admirał Hugon ma obecnie pod Tunisem pod swoim zarządem pięć okrętów liniowych: „Jena", „Montebello", „Santi Petri", „Scipion" i „la Ville de Marseille"; prócz tego fregatę „l'Herminie" i korwetę „la Diligence".

Nadeszły tu dziś Moniteur Algerien nie zawiera żadnych ważnych wiadomości. Generał Bugeaud chciał dn. 29. opuścić Oran i pojechać do Tremezenu, skąd zamyśla zrobić wycieczkę do zachodniéj części prowincyi.

Czytamy w Journal de Paris: Dnia 27. Czerwca wkroczyło 1500 Karolistów do hiszpańskiéj Cerdagne; dnia 28. opuścili ją znowu i poszli ku Castellar de Nuch. Roz-d'Eroles stał z swoim korpusem w Olianie. Brygardyer Sanz obsadził Orgonią i każe ją wzmacniać. Pismo z dnia 29. donosi, że dywizya

karolistowska, usiłująca wtargnąć do Aragonii, odpartą została. Cordova wydał za swojém przybyciem do Pampelony rozkaz, aby aż do d. 30. Czerwca zgromadziły się wszystkie oddziały wojska w okolicy tego miasta.

A n g l i a.

Z Londynu, dnia 2. Lipca.

Okrętem parowym „Transit“ otrzymaliśmy wiadomości z Alexandryi z dnia 3., z Malty z d. 11., z Gibraltaru z d. 20. i z Kadyxu z d. 21. z. m. Prywatny list z Alexandryi powtarza pogłoskę, że Basza w skutek wielkiéj drogości kamieni do sypania grobel, rozkazał przysporzyć tychże kamieni przez zburzenie jednéj piramidy w Ghezy. Rząd w Malcie każe oznajmić, że Panu W. Stevensowi wyznaczył 2300 funt. wynagrodzenia za jego prawu przeciwne i niesprawiedliwe uwięzienie, które nastąpiło w skutek wyroku Sądu Kommissarzy specyalnych dn. 12. Sierpnia 1833. r. Ten Pan Stevens skazany był w owym dniu za uczestnictwo w sfałszowaniu dokumentu na jednoroczne uwięzienie, a późniéj się okazało, że oskarzenie zaniesione przeciw niemu było bezzasadne. Sir Josias Rowley, dowódzca flotty angielskiéj, powrócił do Malty po zwiedzeniu wybrzeży sycylijskich. Flotta jego składała się z liniowych okrętów „Caledonia“, „Canopus“, „Edinburg“, „Thunderer“ i „Revenge“, i fregaty „Vernon“. Zwiedził on miasta Syrakuzy i Katanią. Spodziewano się, że flotta ta popłynie niezadługo na Archipelag i tam przez lato zabawi.

Jedno z pism amerykańskich opisuje osobę Generała Santanna w ten sposób: „Ma czoło wysokie, ciemne włosy, wąsiki trochę siwe; oczy wielkie, łagodne, czarne; nos dosyć prosty, między oczyma wązki, ku końcowi zaś grubszy; usta proporcyonalne; przednią wargę wystawającą. Kiedy mówi, twarz jego jest pełna wyrazu. Kolor twarzy jest trochę śniady, wszelako zbliża się więcéj do koloru maurydkiego, niż do mexykańskiego. W Stanach Zjednoczonych uchodziłby za człowieka białego; wszelako nie za krajowca. Wzrost jego wynosi około 5 stóp, 10 cali; zresztą jest dosyć dobrze zbudowany i ma lat 41.“

N i e m c y.

Z Hanoweru, dnia 29. Czerwca.

Zgromadzenie Stanów naszych uchwaliło dalsze pobieranie dotychczasowych podatków od dn. 1. Lipca 1836, do tegoż dnia i miesiąca roku przyszłego 1837. Ministerstwo skarbu wydało dnia 28. b. m. stosowne w téj mierze rozporządzenia.

S z w a j c a r y a.

Z Neuchatelu, dnia 23. Czerwca.

Radca Stanu, Pan Chambrier, zagaił tu wczoraj zgromadzenie ciała prawodawczego stosowną mową; poczem przystąpiono do wyboru Prezesa i sekretarzy zgromadzenia. Pan Chambrier został obrany Prezesem większością 64 kresek przeciw 9. Sekretarzami obrano Panów: Favarger, Guillebert i Terrisse.

G r e c y a.

Z Aten, dnia 4. Maja.

Publiczna spokojność trwa ciągle, i zdrowie Kanclerza polepsza się. Pieniądze nadesłane z Francyi zasiliły nasz skarb wycieńczony. Urządzenie służby publicznéj nie doznało jeszcze żadnéj zmiany. Wojsko i marynarka zostają ciągle pod kierunkiem Generała Schmalz; sprawami wewnętrznemi kieruje Drosos Mensoles, który w Niemczech uczył się sztuki lekarskiéj; skarbem Generalny Dyrektor Lasannes, a wydziałami: sprawiedliwości, szkół, duchowieństwa, spraw zagranicznych i domu królewskiego, Pan Rhizo, mąż bardzo światły, energiczny i doświadczony. Coraz większy wpływ do spraw krajowych mają rodziny obudwóch Xiążąt Kantakuzeno i byłego Hospodara Wołoszczyzny, Michała Suzo, który piastował urząd Posła w Petersburgu, i dotąd pobiera w Atenach ówczasową swoją pensyą, 80,000 drachm. Xiążęta Kantakuzeno mają swoje posiadłości w Multanach i Wołoszczyznie. Ród ich pochodzi od Kanta Delijano, który do imienia swego przydał syllaby Kuzeno. Synowiec wzmiankowanego Suzo, Karol Suzo, Adjutant Króla Ottona, wszedł w związki małżeńskie z Panną Kantakuzeno, a tym sposobem spokrewnił się z rodziną Hrabiego Armansperg.

T u r c y a.

Dzienniki francuzkie umieściły następujące pismo z Konstantynopola z dnia 8. Czerwca: Dnia 3. b. m. zawiadomieni zostali tutejsi kupcy angielscy przez okolnik swego Posła, iż nie mógł się pojednać z Portą w interessie Pana Churchila, że z tego powodu udał się do rządu angielskiego. Wyglądają tu z obawą instrukcyi tego ostatniego rządu. Położenie Lorda Ponsonbego przy téj sposobności, gdzie władze tureckie nogami zdeptały układy z Anglią, było od samego początku przykre. Pierwszym jego było obowiązkiem domagać się zupełnego zadosyćuczynienia; postępował przecież z największém umiarkowaniem, wiedząc, że na przypadek zerwania stósunków przyjacielskich z Turcyą, ważny interes Anglii i całéj Europy wieleby na tém ucierpiał. Zastrzegł sobie odwołanie się do rządu swego i oświadczył, że Reis-Efendi i Achmed Basza koniecznie urzędów pozbawieni być muszą, jeżeli obrażony honor Anglii zupełne ma otrzymać zadosyćuczynienie,

Pozostaje mu więc teraz tylko doczekać się wypadku téj sprawy. Nikt się przecież bardziéj z sporu tego cieszyć nie będzie jak Mehmed Ali, ile że przy téj sposobności będzie mógł niektóre z swych planów uskutecznić. — Dn. 3 wyprawiono gońca do Londynu z instrukcyami dla Muri Efendego, końcem oznajmienia Gabinetowi angielskiemu, że zażądane przez Lorda Ponsonbego złożenie z urzędu Ministra nie zgadza się z powagą Porty, i że w Panu Pisanim dłużéj pierwszego dragomana Porty uznawać nie mogą, z powodu obrażających słów, użytych przez niego przeciw Reis-Efendemu. Ponieważ Lord Ponsonby oznajmił Porcie, że wszelkie związki z Reis-Efendim zerwał, przeznaczono przeto Ministra Spraw wewnętrznych, z ktorym się ma znosić w załatwieniu interessow angielskich.

Z Konstantynopola, dnia 14. Czerwca. (*Gaz. powsz.*) — Lord Ponsonby usunął się, że tak rzekę, z publicznéj widowni i oczekuje wiadomości z Londynu, aby w skutek tych mógł się z Portą obrachować. Tu zapewne Lord dłużéj urzędu swego sprawować nie może, lecz będzie się musiał starać o inną posadę, jeżeli w życiu dyplomatycznem zabawę znajduje. Z kollegami swymi zostaje od czasu Churchillowskiego processu w dość nieprzyjaźnych stósunkach, chociaż ci okazywali gotowość swoję w zadosyćuczynieniu życzeniom jego, o ile się to z ich stanowiskiem zgadza. Lecz to nie zdaje się być Lordowi Ponsonbemu dostatecznem; żądał on, aby całkiem wspolnie z nim działali i względem Porty taki jak on ton przybrali. — Wiadomości z Syryi bardzo są sprzeczne; nie wiadomo, czy spokojność czy ciągłe rozruchy w tym kraju panują. Tyle jest pewnego, że armia Ibrahima ciągle bywa ćwiczona i wzmacniana, i że ciągle zostaje na stopie odpowiedniéj zamiarom Mehmeda Alego. Sam Mehmed nie stracił podobno bynajmniéj odwagi, jak powszechnie sądzono, lecz owszem wciąż usiłuje powetować swoje w ostatnich czasach poniesione straty. Zdaje się, że mu na pieniędzach nie zbywa, bo przesłane Sułtanowi podarunki dla Sułtanki Mirimah bardzo są kosztowne. Statek parowy „Nil", przewożący te podarunki, zarzucił wczoraj przed arsenałem kotwice i pojutrze do Smyrny i Alexandryi powróci. — Mustafa Basza, Gubernator Bosnii, opuścił spiesznie stolicę i udał się na miejsce urzędowania swego. Rozruchy w Bośnii miały przybrać bardzo zatrważającą postać i znaglić go do tak spiesznego powrotu. Umyślny posłaniec, który onegdaj przybył tu z Bośnii, przywozi wiadomość, że się cała prowincya zbuntowała, i że majętniejsi mieszkańcy greccy tłumami wynoszą się do Serbii i tamże osiadają. Xiążę Milosz udziela tym nieszczęśliwym wszelkiéj pomocy i poséła ich w głąb kraju, gdzie osiadać mogą.

OBWIESZCZENIE.

Podaje się niniejszém do publicznéj wiadomości, iż do wydzierżawienia folwarku Swidlina należącego do majętności Szamotulskiéj, wyznaczony został na

dzień 14. m. b.

popołudniu o godzinie 4téj nowy termin w lokalu Ziemstwa.

W Poznaniu, dnia 8. Lipca 1836.

Dyrekcya Prowincyalna Ziemstwa.

Mamy zaszczyt donieść uniżenie, iż w skutek przyjacielskiéj ugody,

Skład towarów z nowotnego srebra

naszych wyrobow przenieśliśmy od Pana Augusta Herrmann na Pana **W. Kalkowskiego** przy Wodnéj ulicy Nr. 185., ktory także na nasz rachunek potrzebowane rzeczy z nowotnego srebra stęplem Henniger lub orłem oznaczone, w trzeciéj lub czwartéj części najnowszych cen przedaży, w zastósowaniu do treści nowotnego srebra, napowrót kupuje.

Henniger i komp.

Powołując się uniżenie na powyższe oświadczenie, polecam mój skład towarów z nowotnego srebra w wszelkiego rodzaju przedmiotach.

W. Kalkowski,
handel przedmiotów kunsztu przy Wodnéj ulicy Nr. 185.

Nasienie rzepy wodnéj

jesiennéj, także ścierniskowéj nazwanéj poleca łaskawym względom w nader niskiéj cenie Fryderyk Gustaw Pohl w Wrocławiu, przy ulicy Schmiedebrücke Nr. 12.

Nowa zupełnie landara modna jest do sprzedania z wolnéj ręki pod Nr. 175 przy ulicy Wilhelmowskiéj.